

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru

Drwy e-bost

Cyfeirnod: IR26001/AC534/caf
Dyddiad cyhoeddi: 3 Chwefror 2026

Annwyl Peredur

1 Cwr y Ddinas / 1 Capital Quarter
Caerdydd / Cardiff
CF10 4BZ

Tel / Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs / Fax: 029 2032 0600
Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660
post@archwilio.cymru / info@audit.wales
www.archwilio.cymru / www.audit.wales

Craffu Blynyddol y Pwyllgor Cyllid ar Swyddfa Archwilio Cymru

Ymhellach i'ch adroddiad - Craffu blynyddol ar Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru - rydym yn ysgrifennu i nodi ein hymatebion i argymhellion y Pwyllgor, pob un ohonynt rydym yn eu derbyn.

Argymhelliad 1

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn amlinellu pa gamau y mae'n eu cymryd i liniaru effaith absenoldeb oherwydd salwch hirdymor ar gyflawni gwaith archwilio perfformiad y GIG yn llwyddiannus yn 2025-26.

Mae nifer o gamau wedi'u cymryd i reoli'n rhagweithiol effaith absenoldeb oherwydd salwch ar gyflawni ein gwaith archwilio perfformiad y GIG yn ystod 2025-26. Mae'r rhain fel a ganlyn:

Cefnogi dychwelyd i'r gwaith yn llwyddiannus cydweithwyr sydd wedi profi absenoldeb oherwydd salwch.

Yn unol â'n polisiau a'n hymrwymiad i gefnogi lles staff, rydym wedi rheoli cydweithwyr yn ôl i'r gwaith ar ôl absenoldeb achos salwch hirdymor yn weithredol ond yn sensitif. Mae'r dull hwnnw'n gweld dychwelyd i'r gwaith wedi'i deilwra ac, os yw'n briodol, fesul cam ar gyfer pob cydweithiwr.

Sicrhau capasiti dros dro ychwanegol.

Lle mae wedi bod yn bosibl gwneud hynny, rydym wedi sicrhau capasiti gan dimau archwilio perfformiad eraill o fewn Archwilio Cymru i gefnogi cyflawni ein gwaith archwilio perfformiad yn y GIG. Rydym hefyd wedi dod â chapasiti dros dro ychwanegol trwy ymgysylltu ag archwilwyr wrth gefn sydd â phrofiad a sgiliau perthnasol.

Cynnal cysylltiad agos â chyrrff a archwiliwyd

Rydym wedi cadw cyrrff y GIG yn olwg ar unrhyw effaith absenoldeb oherwydd salwch ar yr amserlenni cyflawni ar gyfer ein gwaith ac wedi blaenoriaethu'r darnau hynny o waith sy'n arbennig o amserol ac yn gysylltiedig â digwyddiadau allweddol yng nghalendrau corfforaethol cyrrff y GIG, megis ein gwaith asesu strwythuredig blynyddol. Mewn rhai achosion, mae cyflymder mewnbwn cyrrff y GIG wedi effeithio ar gyflawni gwaith, ac mae'r materion hyn wedi'u rheoli'n rhagweithiol gyda'r cyrrff GIG dan sylw.

Effaith gyffredinol y camau uchod

Mae'r camau uchod wedi mynd yn bell i liniaru effaith yr absenoldeb oherwydd salwch a brofwyd o fewn y tîm a chefnogi'r gwaith o gyflwyno rhaglen gynhwysfawr o waith archwilio perfformiad i gyrrff y GIG. Fodd bynnag, bu rhywfaint o effaith weddilliol, sy'n gysylltiedig yn bennaf â'r ffaith bod cyflenwad cyfyngedig o gapasiti archwilwyr wrth gefn y gallwn fanteisio arno. Mae hyn yn golygu y byddem yn cario rhai darnau o waith o raglen 2025-26 i ran gyntaf 2026-27, er ein bod yn disgwyl i'r gwaith hwnnw gael ei gwblhau i raddau helaeth erbyn haf 2026.

Argymhelliad 2

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn ystyried gweithredu methodoleg ymgysylltu â rhanddeiliaid cyson ac ystadegol gadarn ar gyfer adrodd DPA yn y dyfodol, er mwyn sicrhau cymhariaeth o flwyddyn i flwyddyn.

Yng Ngwanwyn 2026, bydd Archwilio Cymru yn profi methodoleg ymgysylltu â rhanddeiliaid wedi'i diweddarau. Bydd swyddogion allweddol o'r holl brif gyrrff a archwiliwyd, gan gynnwys prif weithredwyr, cadeiryddion byrddau a phwyllgorau archwilio, arweinwyr cynghorau a chyfarwyddwyr cyllid, ochr yn ochr â holl aelodau'r Senedd, yn cael eu gwahodd i gwblhau arolwg sydd wedi'i gynllunio i fesur lefelau ymgysylltu a chasglu barn ar effaith a gwerth ein gwaith.

Bydd cyfranogwyr yn yr arolwg hefyd yn cael cynnig cyfle i gymryd rhan mewn cyfweiliad dilynol i archwilio eu hymatebion yn fwy manwl. Mae cynllun cyfathrebu cynhwysfawr ar gyfer yr ymarfer arolwg wedi'i baratoi, gyda'r nod o wneud y mwyaf o lefel y cyfranogiad.

Yng ngoleuni'r canlyniadau, bydd y Bwrdd a'r Archwilydd Cyffredinol yn ystyried y ffordd orau o fesur barn rhanddeiliaid yn y dyfodol. Wrth wneud hynny, rydym yn ymwybodol o'r angen i gydbwyso cadernid ystadegol a chymhariaeth dros amser, gyda chost, annibyniaeth a'r risg o flinder arolwg.

Ochr yn ochr â'r arolwg rhanddeiliaid, bydd nifer fach o gwestiynau cysylltiedig hefyd yn cael eu cynnwys yn rhifyn Mawrth 2026 o arolwg Wales Omnibus, i helpu i fesur lefelau ymwybyddiaeth a chasglu barn ar ein gwaith o sampl gynrychioliadol o'r cyhoedd.

Argymhelliad 3

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn datblygu strategaeth cadw'r gweithlu wedi'i thargedu i liniaru'r risg o golli staff i gyrff archwilio cyhoeddus eraill, gan gynnwys meincnodi cyflogau a budd-daliadau, llwybrau datblygu gyrfa a chynllunio olyniaeth.

Datblygodd Archwilio Cymru Gynllun Gweithlu Strategol yn 2023-24 ac maent yn agosáu at ddiwedd ail flwyddyn lawn ei weithredu. Mae'r Cynllun yn cwmpasu dimensiynau lluosog, gan gynnwys meincnodi cyflog a budd-daliadau, cynllunio olyniaeth, a dysgu a datblygu. O ran dysgu a datblygu, mae hynny'n cwmpasu dimensiynau lluosog gan gynnwys sgiliau technegol archwilio, sgiliau digidol, a chwrs arweinyddiaeth uchelgeisiol sy'n cael ei gynnal mewn partneriaeth ag Audit Scotland.

Wrth ystyried recriwtio a chadw rydym yn ymwybodol o'r angen i sicrhau ein bod yn rheoli cystadleuaeth nid yn unig â chyrrff archwilio cyhoeddus eraill, ond hefyd gyda'r sector cyhoeddus ehangach, a'r sector preifat. Rydym hefyd yn ymwybodol o sefydlu'r Swyddfa Archwilio Leol (LAO) yn Lloegr, yr ydym yn gweithio'n agos gyda hi. Mae hyn yn cyflwyno cyfleoedd i'n gweithlu cynllunio a risgiau gan y bydd ei sefydlu yn cyd-fynd ag ymgyrch recriwtio sylweddol. Mae'n ansicr i ba raddau y bydd hynny'n effeithio arnom ni, a'i amseriad, a byddwn yn parhau i fonitro datblygiad y swyddfa yn agos.

Argymhelliad 4

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn archwilio opsiynau ar gyfer cyhoeddi fersiwn gryno o'i Ddangosfwrdd Gwybodaeth Rheoli, neu fetrigau allweddol dethol, ar ei wefan.

Mae Archwilio Cymru eisoes yn cyhoeddi cryn dipyn o wybodaeth am berfformiad a rheoli drwy ei Adroddiad Blynyddol a'i Gyfrifon, yr Adroddiad Interim statudol a sawl offeryn data sy'n cwmpasu ein amrywiaeth y gweithlu a bylchau cyflog ac allwedd metrigau cynaliadwyedd amgylcheddol.

Rydym yn parhau i ddatblygu offer data at ddefnydd mewnol a byddwn yn ystyried a ellir defnyddio'r rhain i wella ein hadroddiadau cyhoeddus ar fetrigau allweddol ymhellach.

Argymhelliad 5

Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylai unrhyw ddiwygiadau i Ddangosyddion Perfformiad Allweddol Archwilio Cymru gael eu cyd-fynd â rhesymeg glir ac, lle bo'n bosibl, cynnal parhad â dangosyddion blaenorol er mwyn caniatáu olrhain perfformiad dros amser.

Bydd esboniadau ar gyfer unrhyw ddiwygiadau i gyfres o ddangosyddion perfformiad allweddol Archwilio Cymru yn cael eu darparu yn y cynllun blynyddol priodol a gyhoeddwyd. Bydd diwygiadau yn cael eu gwneud dim ond lle nad yw dangosyddion bellach yn berthnasol/priodol neu lle mae angen gwneud newidiadau pwysig i gadw eu gwerth a'u heffaith.

Argymhelliad 6

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn darparu dadansoddiad o'r ffactorau sy'n cyfrannu at y gyllideb gyflogau staff gyffredinol mewn Amcangyfrifon yn y dyfodol, gan wahaniaethu rhwng cynnydd cytundebol, codiadau cyflog a gyrwyr eraill.

Mae'r tabl yn Rhan 1 o'r Amcangyfrif yn nodi manylion y gyllideb gyflogau staff cyffredinol. Byddwn yn ystyried sut y gellir ehangu hyn i ddarparu mwy o eglurder heb gyfaddawdu ein hyblygrwydd mewn trafodaethau gyda'n partneriaid undebau llafur.

Argymhelliad 7

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru:

- **yn darparu eglurder ar unrhyw ddangosyddion chwyddiant a ddefnyddir wrth ddatblygu ei rhagdybiaeth waith o gynnydd cyflog o 2.75 y cant yn 2026-27; ac**
- **yn cynnwys ei fethodoleg ar gyfer cyfrifo darpariaeth ar gyfer codiadau cyflog mewn Amcangyfrifon yn y dyfodol, gan gynnwys sut mae'n cydfynd â dangosyddion chwyddiant.**

Wrth osod ein cyllideb gyflog, rydym yn cymryd cyngor ein Pwyllgor Taliadau ac Adnoddau Dynol cyn argymhell strategaeth gyflog i'n Bwrdd. Cafodd y gyllideb gyflog ei hysbysu gan:

- Feincnodi gyda chyrff archwilio eraill y DU yn seiliedig ar eu cynlluniau a'u cyllidebau ar gyfer cynigion cyflog ar gyfer 2026-27 – nid yw'r rhain yn y parth cyhoeddus eto gan nad yw eu trafodaethau gyda'u partneriaid Undebau Llafur wedi dechrau eto
- Meincnodi gyda chyrff cyhoeddus eraill yng Nghymru lle mae cyllidebau ar gyfer 2026-27 wedi'u gosod
- Llythyr gan Weinidog Cyllid a'r Gymraeg at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid dyddiedig 11 Gorffennaf 2025
- Cyflog OBR a chwyddiant cyffredinol [amcanestyniadau](#)
- Hawliad cyflog undeb llafur gan Prospect
- Asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb

Rydym yn hapus i nodi'r fethodoleg uchod mewn Amcangyfrifon yn y dyfodol, er y bydd y Pwyllgor yn deall na fyddwn yn gallu darparu rhai manylion gan sefydliadau cymharol sy'n destun trafodaethau cyflog.

Argymhelliad 8

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn darparu diweddariad unwaith y bydd trafodaethau cyflog ar gyfer 2026–27 wedi dod i ben, gan gynnwys manylion ei effaith gyllideb ar y sefydliad.

Byddwn yn darparu manylion setliad cyflog 2026-27, a'i effaith, i'r Pwyllgor Cyllid unwaith y cytunwyd arno. Fodd bynnag, mae'r Bwrdd wedi cytuno na fydd trafodaethau cyflog yn dechrau nes bod cyllideb Llywodraeth Cymru wedi'i chymeradwyo, ac mae sicrwydd ynglŷn ag Amcangyfrif Archwilio Cymru ar gyfer 2026-27.

Argymhelliad 9

Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylid cyflawni unrhyw gynnydd mewn costau teithio a chynhaliaeth yn y dyfodol sy'n deillio o newid tuag at fwy o weithio ar y safle trwy effeithlonrwydd o fewn cyllidebau presennol, a'i gydbwyso yn erbyn targedau amgylcheddol.

Rydym yn gostwng costau'n gyson, ac rydym wedi gweld gostyngiad llwyddiannus yn ein costau teithio a chynhaliaeth o oddeutu £1.2m y flwyddyn yn 2019-20 i ychydig dros £200,000 yn 2024-25. Mae'r gostyngiad cost hwn wedi'i yrru ochr yn ochr â'n cynlluniau lleihau carbon, lle rydym wedi cyflawni gostyngiad o 582 tonnelli i 356 tonnelli o Co2e dros yr un cyfnod. Fel rhan o'r gostyngiad hwn, gostyngodd allyriadau sy'n gysylltiedig â theithiau busnes 66%.

Fodd bynnag, gall ein dymuniad i symud i weithio mwy ar y safle i gefnogi ansawdd archwilio arwain at bwysau ar y gyllideb hon, y bydd yn rhaid mynd i'r afael ag effeithlonrwydd mewn meysydd cyllideb eraill. Bydd gweithgarwch o'r fath hefyd yn rhoi pwysau ar ein targed KPI cysylltiedig sy'n ymwneud â lleihau allyriadau. Rydym yn adolygu ein KPI effaith amgylcheddol i sicrhau ei fod yn parhau i fod yn heriol ond yn gyraeddadwy yng ngoleuni'r pwysau cystadleuol hynny.

Argymhelliad 10

Mewn perthynas â'r rhaglen Gorwelion Archwilio, mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru:

- **esbonio sut mae'n wahanol i, ac yn rhyngweithio â gweithgaredd trawsnewidiol arall;**
- **yn egluro sut y cyfrifwyd y gofyniad buddsoddi o £800,000 ac a fydd buddsoddiad y tu hwnt i'r £150,000 y gofynnwyd amdano ar gyfer 2026-27 yn cael ei geisio yn y blynyddoedd i ddod;**
- **yn cadarnhau pa gyfran o gostau'r rhaglen fydd yn cael ei ariannu drwy ffioedd, os o gwbl; a**
- **yn amlinellu'r costau posibl yn y dyfodol, yn ogystal â hyd y rhaglen.**

1. Sut mae Gorwelion Archwilio yn wahanol i weithgareddau trawsnewidiol eraill

Mae Gorwelion Archwilio yn fframwaith uno sy'n dwyn ynghyd fentrau ar wahân o'r blaen. Tra bod gweithgareddau trawsnewidiol eraill, fel prosiectau digideiddio, yn canolbwyntio ar elfennau penodol (e.e., datblygu platfform archwilio), mae Gorwelion Archwilio yn integreiddio'r llinynnau hyn - digidol, cynaliadwyedd, sgiliau, a chwmpas - i mewn i un rhaglen gyda llywodraethu clir ac aliniad â'n strategaeth bum mlynedd. Mae hyn yn sicrhau bod penderfyniadau buddsoddi yn cael eu blaenoriaethu yn erbyn set gyffredin o feini prawf a bod pob rhan o Archwilio Cymru yn gweithio gyda'i gilydd tuag at amcanion tymor hir.

2. Cyfrifo'r gofyniad buddsoddi o £800,000 a bwriadau cyllido yn y dyfodol.

Mae'r ffigur o £800,000 yn cynrychioli cost gyfanredol y cynigion a gyflwynwyd i'r Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol a'r Bwrdd ar gyfer datblygiadau a fyddai'n hyrwyddo uchelgeisiau Archwilio Cymru drwy Gorwelion Archwilio. Roedd y ceisiadau hyn yn cwmpasu meysydd fel arloesi digidol, adrodd cynaliadwyedd, a datblygu'r gweithlu. Ar gyfer 2026-27, rydym wedi gofyn am £150,000 fel cam cychwynnol, gan gydnabod bod cyllid llawn yn annhebygol o fod ar gael mewn unrhyw flwyddyn. Rydym yn rhagweld y gellir ceisio buddsoddiad pellach yn y blynyddoedd i ddod wrth i flaenoriaethau esblygu ac wrth i Orwelion Archwilio gael eu diweddarau'n flynyddol i adlewyrchu anghenion sy'n dod i'r amlwg.

3. Cyfran o gostau'r rhaglen a ariennir drwy ffioedd.

Ar hyn o bryd, y bwriad yw lleihau dibyniaeth ar ffioedd archwilio ar gyfer ariannu buddsoddiad posibl Gorwelion Archwilio. Efallai y bydd rhai cynigion, megis gwaith sy'n gysylltiedig â chynaliadwyedd, yn trosglwyddo o fod angen cymorth Cronfa Gyfunol Cymru i gyllid sy'n seiliedig ar ffioedd os yw ffrydiau gwaith newydd yn cynhyrchu incwm ychwanegol. Fodd bynnag, disgwylir i'r buddsoddiad craidd ar gyfer newid trawsnewidiol gael ei gyflawni trwy ein proses Amcangyfrifon yn hytrach na ffioedd archwilio.

4. Costau posibl yn y dyfodol a hyd y rhaglen.

Mae Gorwelion Archwilio yn nodi'r prif rymoedd sy'n effeithio ar waith Archwilio Cymru yn y blynyddoedd i ddod. Nid yw'n rhaglen sydd ag amserlen gyfyngedig ar hyn o bryd. Er bod cost y gweithgareddau posibl a nodwyd ar hyn o bryd yn dod i gyfanswm o oddeutu £800,000, bydd costau'r dyfodol yn dibynnu ar flaenoriaethu a chyflymder eu gweithredu. Bydd yr ymarfer yn cael ei adnewyddu'n flynyddol fel rhan o'r cylch Amcangyfrifon, gan sicrhau tryloywder ac addasrwydd i dirweddau archwilio a sector cyhoeddus sy'n newid.

Argymhelliad 11

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn ystyried a ddylid cyflwyno rhai eitemau untro, megis cyllid ar gyfer gwerthusiad annibynnol y Bwrdd, islaw'r llinell sylfaen er mwyn mwy o dryloywder.

Byddwn yn addasu ein cyflwyniad yn y dyfodol yn unol â hynny.

Mae croeso i chi gysylltu â ni os oes angen eglurhad neu wybodaeth ychwanegol arnoch.

Yr eiddoch yn gywir

DR IAN REES
Cadeirydd, Swyddfa Archwilio
Cymru

ADRIAN CROMPTON
Archwilydd Cyffredinol Cymru